

Nașterea Precurarei Fecioare Maria

Viața și activitatea Domnului Hristos pe pământ, expusă în Sfintele Evanghelii, explicitează pe înțelesul credincioșilor, marea taină a creștinătății, a lui Dumnezeu, care s-a arătat în trup (I Tim. 3, 16), adică om s-a făcut și „s-a sălășluit într-un noi și am văzut mărirea lui, mărirea că a unuia născut din Tatăl, plin de dar și de adevăr” (Ioan 1, 14). În schimb, la 8 septembrie a fiecărui an, Tradiția Bisericii glăsuiește creștinilor, prin imnele cântărilor liturgice, despre nașterea Precurarei Fecioare Maria, prin care Dumnezeu Cuvântul „cel ce se odihnește pe Scaune înțeleghătoare, scaun sfânt pe pământ lăsat mai înainte și-a gătit” (la Vecernia sârbătorii), „scaun de Heruvimi Fecioara” (Irmosul nașterii Domnului). Dumnezeu minunilor, nădejdea celor fără de nădejde, prin iubirea de oameni, „cer însulețit s-a făcut, că din rădăcina neroditoare, sad de viață purtător ne-a odrăslit, pe maica sa”, care să aducă în lume pe Hristos, spre mântuirea sufletelor noastre.

Sfinții Ioachim și Ana sunt părinții Preasfintei Fecioare Maria, Născătoare de Dumnezeu, pomeniți în otputul fiecărei sf. liturgii și mai cu osebire, în ziua de 9 septembrie. Ioachim se trăgea din neam împăratesc, iubitor de Dumnezeu și bogat ce era, își ducea darurile îndoite lui Dumnezeu. Ana se trăgea din Matan, care era a douăzeci și treia spiță din neamul lui David și al lui Solomon. Matan a luat de soție pe Maria, din neamul lui Iuda și a născut pe tatăl lui Iosif, teslatur, și pe trei fete: pe Maria, Sovi și pe Ana. Maria a născut pe Salomi, iar Sovi pe Elisabeta. Ioachim, împreună cu soția sa Ana, din Nazaretul Galileii, erau de față pentru nerodire, căci erau sterpi și nu aveau copii. Pentru aceasta, deopotriva s-au măhnit la inimă, atât Ioachim în munte,

cât și soția sa Ana, în grădina. Ei, adânciți în zile, pioși și temători de Dumnezeu, cu lacrimi fierbinți s-au rugat lui Dumnezeu să-i izbăvească de neajunsul lor. A ascultat Dumnezeu rugăciunea lor și bine-a-voit a-i ridica pe ei din neajunsul de fil. Le-a dat Dumnezeu rod sfânt, cea steapă — zice condacul sârbătorii — a născut pe Precurata Născătoare de Dumnezeu. Fecioara Maria este deci nepoata lui Matan și a soției sale Maria. La rândul lor, Elisabeta; mama sf. Ioan Botezătorul și Salomi erau nepoate de surori ale Anei și verișoare cu Născătoarea de Dumnezeu.

Rugăciunea, împreună cu suspinul cel bineprimit pentru sterpiciunea și nenasterea de fii — a lui Ioachim și a Anei, în urechile Domnului au intrat și a odrăslit Ana rod de viață purtător lumii. Prin darul oferit de sus, cea steapă cu bucurie a născut pe hrănitoarea vieții noastre. Precurata Fecioară născându-se, s-a înscris cu bucurie un popas important în economia mântuirii celei de obște, adică a tuturor neamurilor. Fecioara Maria din cei drepti a ieșit și ca un nor al Lumii. În această zi, ne-a strălucit o nouă. Credincioșii serbează cu psalmi și cu cântări nașterea Precurarei Fecioare Maria și cu credință aduc mărirea lui Dumnezeu, Celui ce s-a jurat lui David, că-i va da lui rod din coapse sale. „Eu am făcut legământ cu aleșul meu și m-am jurat lui David sluga mea — zice Domnul — Întâi-voi semina în ea în veac de veac și scaunul tău îl voi clădi din neam în neam” (Psalm 89, 4-5).

Cântările bisericesti de Sfânta Maria Mică vestesc negrăbită bucurie, că Ioachim și Ana au născut pe începătura mântuirii noastre, pe singura Născătoare de Dumnezeu, pe cea din rădăcina lui Iesei (tatăl regelui prooroc David), adică tociag din rădăcina

lui Iesei și dintr-insul floarea. Hristos Dumnezeu nostru a odrăslit. În această zi, din Ioachim și din Ana cea înțeleaptă, s-a născut Precurata Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, care a încâput pe Dumnezeu-Cuvântul, care este lauda proorocilor, flica lui David. Cât de sugestiv exprimă cântarea bisericească lucrarea lui Dumnezeu, prin cuvintele: „Târâna cea mai înainte neroditoare, pământ roditor naște și din pânțele sterpe, rod sfânt a născut”. Preasfânta Fecioară s-a născut din cea steapă, spre a aduce înnoire firii noastre, celei sterpe. Troparul zilei exprimă bucuria pe care nașterea de Dumnezeu Născătoare Fecioare o vestește la toată lumea, căci dintr-însa avea să răsară Soarele dreptății Hristos Dumnezeu nostru, care a dăruit lumii viață veșnică.

Prin vrerea lui Dumnezeu, și alte femei sterpe s-au fericit prin odrăslire, Fecioara Maria însă a strălucit mai presus decât toți cei născuți cu cuviință dumnezeiască. În chip preamărit, din maică neroditoare născându-se, Fecioara Maria avea să nască pe Dumnezeu tot mai presus de fire, cu trup, din pânțele fără sâmbânț, singură fiind ușă a Unuia-născut Fiului lui Dumnezeu, prin care trecând, încuiată a păzită-o.

Astăzi începe darul rodirii, arătând lumii pe Maica lui Dumnezeu, prin care cele pământești cu cele cerești se împreună, spre mântuirea sufletelor noastre. Cea steapă se arată maică a celei ce a rămas fecioară și după nașterea Ziditorului a toate. Din aceea s-a întrupat cu firea cea străină, Cel din fire Dumnezeu.

Astăzi Ana cea steapă naște pe flica lui Dumnezeu, cea mai înainte aleasă din toate neamurile, spre a fi locaș lui Hristos

(Continuare în pag. a 2-a)
Prof. PETRU DUMITREASA

„PACEA ESTE NUMELE LUI DUMNEZEU”

— Importanță reuniune interreligioasă la București —

Sub înaltul patronaj al Președintelui României, dl. Emil Constantinescu, în colaborare cu Patriarhia Română, comunitatea Sant Egidio din Roma a organizat la București, între 30 august — 1 septembrie a.c., cea de-a XII-a Reuniune Internațională „Oameni și Religii”, având ca temă: „Pacea este numele lui Dumnezeu” — „Dumnezeu, Omul, Popoarele”.

La această Reuniune au participat personalități de marcă ale lumii creștine și necreștine reprezentând 30 de religii din aproape 50 de țări ale lumii.

Au fost prezenți S.S.-lor: Petru VII, papă și patriarh al Alexandriei, Ignatie IV Hazim, patriarhul Antiochiei, Maxim, patriarhul Bulgariei, Christostomos, arhiepiscopul Ciprului, Anastasios, arhiepiscopul Albaniei, Dorotei, Mitropolitul Cehiei și Slovaciei, Ioan, arhiepiscopul Finlandei, reprezentanți ai patriarhilor Ecumenice ale Ierusalimului, Moscovei, Serbiei și ai Bisericii Poloniei.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române au fost prezenți toți membrii Sf. Sinod în frunte cu Preafericirea Sa TEOCTIST, patriarhul României.

Din partea Bisericii Romano-Catolice au luat parte șapte cardinali în frunte cu Eminența Sa Cardinalul Edward Idris Cassidy, Președintele Consiliului Pontifical pentru Unitatea Creștinilor, mulți episcopi din Europa, precum și toți ierarhii catolici și greco-catolici din România.

Au fost prezenți reprezentanți ai Bisericii Orientale Necalcedoniene: S. Sa Abbuna Paulos, patriarhul Bisericii Ortodoxe Etiopiene, S. Sa Aram I, Catolcosul Armean al Ciliciei, precum și reprezentanți ai altor culte creștine și necreștine din Europa, Asia, America și Africa. Pentru prima dată Reuniunea „Oameni și Religii” s-a desfășurat într-o țară majoritar ortodoxă. Invitația a fost făcută anul trecut la Padova de către Președintele României dl. Emil Constantinescu.

Deschiderea oficială a Reuniunii a avut loc duminică, 30 august a.c., printr-o Sf. Liturghie s'ujită în sobor de către șefii de Biserici Ortodoxe și de delegații Bisericii autocefale pe esplanada din dealul Patriarhiei din București. Din Palatul patriarhal, soborul slujitor precum și oaspeții celorlalți Biserici și denominații creștine au plecat în procesiune spre locul de celebrare a Sf. Liturghii, cu o oprită la moaștele Sf. Dimitrie Basarabov, ocrotitorul orașului București, scoase din Catedrală special cu acest prilej. Toți participanții s-au închinat cu evlavie la sicriul moaștelor Sf. Dimitrie. Sf. Liturghie arhierescă a fost prezidată de S. Sa Petru al VII-lea, papă și patriarh al Alexandriei, care la invitația P.F. Patriarh Teoctist a rostit și cuvânt de învățătură după citirea Sf. Evanghelii.

La toate aceste secțiuni au susținut comunicări interesante ierarhi ortodocși, catolici și protestanți, precum și reprezentanți ai religiilor necreștine, lucrările fiind urmate întotdeauna de intervenții sau de întrebări din rândul auditoriului.

În după masa zilei de marți, 1 septembrie a.c., a avut loc Rugăciunea mondială pentru pace: „Pacea este numele lui Dumnezeu”. După tradiție, în diverse locuri din București, creștinii și necreștinii s-au rugat lui Dumnezeu pentru pace și bună înțelegere între popoare.

Locul de desfășurare al rugăciunii pentru creștini a fost în piața Sf. Gheorghe din București la kilometrul „0”, în fața Bisericii cu același nume, unde se odihnește voievodul martir Constantin Brâncoveanu, ctitorul acestei. Au fost citite pasaje din Sf. Evanghelie și epistolele pauline, după care au urmat scurte meditații rostite de către șefii de Biserici, alternând apoi rugăciunile pentru pace rostite de creștinii de toate confesiunile cu bucați corale cântate cu măiestrie de către corurile Simbol și Divina Armonie.

După terminarea rugăciunii pentru pace, în Piața Universității din București a avut loc ceremonia de închidere a Reuniunii la care au luat parte toți cei aproape 800 de participanți, precum și numeroși invitați și o imensă mulțime de credincioși.

Ceremonia a fost deschisă de către dl. Emil Constantinescu, Președintele României, după care au urmat mesaje P.F. Patriarh Teoctist al Bisericii Ortodoxe Române al S. Sa Papa Ioan Paul al II-lea, precum și mesajul Comunității Sant Egidio, prezentat de către prof. Andrea Ricardi. A fost lansat apoi so'emna Apelul pentru Pace 1998, după care au fost aprinse sâcnițele de către reprezentanții tuturor religiilor care au semnat apoi Apelul pentru Pace. Un moment emoționant l-a constituit amintirea victimelor tuturor războaielor, fiind păstrat un moment de reculegere în memoria celor morți în conflagrații. În acordurile inului Messia de Händel, Reuniunea s-a încheiat și a dovedit întregii lumi că religiile au un rol deosebit în înălțarea păcii pe pământ și că ele pot constitui un instrument puternic pentru apărarea marelui dar pe care Dumnezeu l-a făcut oamenilor: Pacea.

Bucureștii au devenit pentru trei zile capitala religioasă a lumii și oameni de pe toate meridianele au putut vedea laolaltă rugându-se și discutând întreolaltă creștinii de diferite confesiuni, musulmani și mozaici, sintoști și budisti sau de alte religii, aducându-și astfel fiecare aportul la realizarea și păstrarea păcii lui Dumnezeu pe pământ.

Și pentru Biserica Ortodoxă Română, Reuniunea a fost benefică și ea, Biserica a demonstrat că în România există o Biserică vie, credincioșii fiind alături de ierarhi și de c'er într-implinirea misiunii lor sacre ca membri ai Trupului tainic al Domnului.

† VISARION RAȘINĂREANU
Episcop-vicar
Sibiu

Nevoia de Dumnezeu

Omul zilelor noastre a atins înălțimi, pe care nici nu le bănuia altădată. De la legendarul Icar până la rachetele interplanetare de azi este un drum imens, parcurs de mii de generații, jalonat cu nenumărate victime și eroi. Despre unii dintre aceștia aflăm câte ceva din istoria umanității, din istoria culturii și civilizației speciei umane. O neostentită străduință l-a animat în permanență pe Om de a cunoaște, de a căuta adevărul, dreptatea, frumusețea, fericirea, într-un cuvânt, valorile supreme ale existenței. Niciodată nu a fost mulțumit de realizare, mereu s-au ivit noi și noi ținte, noi și noi orizonturi. Ceea ce pentru un secol a fost ideal, pentru secolele următoare a devenit vechitură, non-valoare. În toate domeniile activității umane s-au înregistrat progrese greu de cunoscut și de cuprins într-o viață de om. Cunoașterea a privit atât cosmosul, cât și microcosmosul. Omul a vrut mereu să înțeleagă ce este dincolo de pragul cunoașterii sale de la un moment dat, a vrut mai multă înălțime, mai mult orizont. Este o formă de împlinire a destinului ființei umane rostit de ziditor dintru începuturi: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul!”

Da că dimensiunile noastre trupesti au rămas aproximativ aceleași cu ale strămoșilor noștri din vechime, creșterea în plan spiritual, mai precis al cunoașterii, a fost imensă. Știința l-a transformat pe om într-un adevărat demiurg, care poate să distrugă planeta însăși în câteva fracțiuni de secundă; dar tot știința l-a făcut să învingă nenumărate boli și neputințe, să cunoască taine și legi ale naturii și să le stăpânească, iar în unele cazuri să le folosească în propriul său interes. Omul a fost și a rămas regele întregii creații divine, dar chipul său a avut când strălucirea aurei angelice, când întunecimea satanică. De multe ori creșterea ființei umane a căpătat dimensiuni aproape luciferice, aceasta generând orgolii nemăsurate, războaie și distrugeri. Au existat și creșteri interioare, spirituale, întru credință și viață curată, întru sacralitate, care l-au făcut pe om să se ridice la nivel de s'ntenie, l-au făcut să ajungă în preajma lui Dumnezeu. S-au înmulțit oamenii, s-au înmulțit; l-au secerat războaiele, calamitățile naturale de tot felul, bolile și primejdii, accidente și crimele, dar, în ciuda acestor piedici, numărul lor a crescut la ordinul miliardelor. Într-un mileniu trei cu o populație de câteva miliarde la nivelul globului, cu perspective sigure ca aceste numere imense să se multiplice la nesfârșit în anii următori. A fost întotdeauna o forță vitală a speciei umane, care a depășit înțelegerea obișnuită. Au dispărut nenumărate specii de v'etuitoare, dintr-o parte multe cu dimensiuni și potențe somatice net superioare celor umane. Gândiți-vă numai la dinozauri și alte ființe ancestrale și veți înțelege referința. Au dispărut specii agresive, dotate cu

(Continuare în pag. a 3-a)
Pr. AL. STĂNCULESCU-BĂRDA

Avram Iancu

și românii din părțile crișene

Legăturile lui Avram Iancu, eroul legendar și conducătorul revoluției din 1848/49 din munții Apuseni, cu românii din Arad și Bihor, sunt, desigur, mai vechi decât primăvara anului 1850, când acesta apare — după documente — pentru prima oară în părțile arădene. Pe când era student la drept în Cluj, prin colegii lui originari din aceste părți, va fi cunoscut și starea acestor români, frământările și aspirațiile lor. Dar, fie că era prea mult preocupat de organizarea și înarmarea moșilor săi în cetele Munților Apuseni, Iancu nu a trecut prin părțile crișene decât după înfrângerea acestei revoluții, când toate popoarele din monarhie căutau să tragă cele mai mari foloase de pe urma constituției din 4 martie 1849.

Încă din februarie 1849, numeroase delegații românești băteau drumurile Vienei spre a cere noului monarh, Francisc Iosif, drepturi și pentru români. Ceea ce monarhia a îngăduit, pentru români, au fost cele două adunări eparhiale, cea de la Sibiu, prezidată de Andrei Săguna și cea de la Arad prezidată de episcopul Aradului, Gherasim Rațiu. Aceste două adunări erau proiectate a se ține deodată, dar aversiunea comisarului imperial pentru Arad, Ioan Atzel, față de români, a făcut ca adunarea de la Arad să aibă loc abia în 23 iulie 1850. Despre acest Atzel scrie un corespondent al ziarului Bucovina, de la Cernăuți, că se purta la Arad ca și cum românii ar fi făcut revoluția. Prin toate mijloacele, el căuta să compromită pe fruntașii românilor față de regimul austriac și să tergiverseze întrunirea națională-bisericească a acestora. (Bucovina, Nr. 6, 1/13, 1850)

Avram Iancu a participat la sinodul sibian, unde pentru prima oară a întâlnit pe cei mai de seamă fruntași ai românilor. Același lucru voia să-l facă și la Arad; să întâlnească pe fruntașii din aceste părți cu ocazia sinodului proiectat. Autoritățile locale semnalizează prezența lui Iancu la Cuvin, jud. Arad, unde se afla retras episcopul Aradului și Bihorului, în ziua de 7 aprilie 1850. Congregația comitatensă raportează imediat comandamentului militar din Oradea, iar pretorul din Radnă și se încredințează că s'armărească mișcările naționale dușmănoase cu atenție deosebită și să se nuziască a le potoli”. Același autorități raportează că „primarul și mai mulți fruntași români, în cauza viitorului românimii, întrefin agitații suspecte, (gyvanthotő lăzadási körülmények, în original). (Arhivele Statului, Arad, Fond Prefectura Arad, Acta Congregationum, 1853, Nr. 1871). Într-un timp, de la Comandamentul militar Oradea se primesc „îndrumări cu privire la adunarea plănuită de Avram Iancu la Cuvin, pe ziua de 15 aprilie. Aceași Congregație comitatensă ia la cunoștință intenția episcopului Gherasim Rațiu de a ține sinod în Arad, tot pe ziua de 15 aprilie 1850.

(Continuare în pag. a 2-a)

Preot prof. dr. GHEORGHE LIȚIU

Pentru o mai rodnică activitate religioasă în școală

Numai Dumnezeu a rânduit să intrăm în normalitatea educației întregale ce se cere a fi făcută sufletului omesc creat după chipul și asemănarea Lui. Educația ațee sa străduid din răspuțeri să scoată pe Dumnezeu din sufletul omului. N-a pus însă nimic în loc, ci l-a „golit” de esența sa definitorie, subjugându-l unei îndocrinări forțate, privându-l de libertatea de gândire și acțiune și supunându-l dominației instinctiv animalice. Dar și „descătușarea spiritului” în perioada post-revoluționară nu-i dă sufletului omesc libertatea care să-i împlinească aspirațiile lui autentice, ci „încându-l în libertate” îl sulocă în „exploziile” instinctive ale îmbuibării, sexului și violenței, iar „educația” ce i se face nu dezvoltă dinamismul și creativitatea spiritului, ci mai degrabă ajungem sa constiatam ca educaça sexuală, făcută copiilor în școli, le suscită instinctul spre experimentare, devenind părinți, iar prea multă artă poluată de violență și difuzată sub multiple forme, aduce în fața instanței crima juvenilă...

În fața acestor realități evidente, se ridică fireasca întrebare: unde vom ajunge? Biserica, ignorată și marginalizată de regimul ateu, este chemată acum să dea răspunsul. Și dacă ar fi să recunoaștem, fără să supărăm pe nimeni, dar nici să „lăncem” pe mai departe, trebuie să începem cu constatarea că modelul în care se face educația religioasă în școli, cel puțin până acum, nu-și va putea îndeplini scopul și obiectivul major de a crea caractere religioș-morale, pe măsură să „încarce” sufletul omesc cu energie creatoare, împlinindu-i aspirațiile devenirii sale...

Nu e locul să facem o analiză detaliată, arătând ce s-a făcut, ce nu s-a făcut, sau ce ar trebui să se mai facă. Dorim doar să recunoaștem că trebuie mai mult... Se pot da mai multe cunoștințe, se pot utiliza metode mult mai eficiente. Se poate și se impune ca elevilor care învață religia în școală să li se creeze deprinderi pe măsură să valorifice în viața lor cunoștințele ce li se prederu. Nu e desigur vorba de crearea unor deprinderi automate, mecanice, de rutină, ci de direcționarea naturii spirituale a omului spre dăltuirea caracterelor religioș-morale-creștine. Se poate replica însă că noi suntem abia la început; că mai întâi trebuie să depășim greutățile

(Continuare în pag. a 3-a)

S. COȘMA

O lucrare nouă închinată satului Bogata, jud. Olt

Cu prilejul aniversării a 600 de ani de la prima atestare documentară a satului Bogata, Fundația culturală ARANIA (președinte Daniel Drăgan) a publicat trei volume, o adevărată trilogie privind trecutul acestui sat, mai cu seamă al bisericii sale, sub titlul „File pentru monografia satului Bogata”. Primul volum (116 pagini) cuprinde istoria satului, al doilea (150 pagini) cuprinde o parte din memoriile părintelui profesor dr. Spiridon Cădea (1902—1990), legate de zidirea bisericii noi din satul său natal, al cărui ctitor principal a fost, iar al treilea (94 pagini) memoriile arhitectului Nicolae Crețoiu, cel care a conceput planul noii biserici și a supravegheat zidirea ei.

Din memoriile celor doi oameni de cultură rezultă că inițiativa ridicării noii biserici aparține profesorului Spiridon Cădea de la Institutul teologic din Sibiu, sprijinit îndeaproape de Nicolae Crețoiu, „arhitectul fără de arginți”, care a întocmit planurile ei, după modelul vechilor biserici moldovenești.

Zidirea bisericii a întâmpinat multe greutăți, fiind începută încă din 1946, iar sfințirea s-a făcut abia la 22 august 1982, deci în perioada cea mai întunecată din istoria neamului nostru. Părintele

profesor Spiridon Cădea, în volumul său memorialistic, relatează doar o parte din numeroasele obstacole pe care le-a întâmpinat, până în anul 1968, când a fost arestat, și de atunci îndrumarea lucrărilor de construcție a rămas în seama arhitectului Crețoiu și a preotului paroh Ioan Neacșu. Iată cum prezintă succint arhitectul Crețoiu contribuția marelui profesor de teologie la zidirea bisericii: „Dr. Spiridon Cădea și-a luat cu îndrăzneală asupra lui greul acțiunii de mobilizare a forțelor sătești din Bogata și a altor factori care puteau contribui la crearea posibilităților material-financiare și de autoritate necesare realizării lucrării. Și a acționat, a răzbit oponenți, a convins, a strâns oameni, a polarizat în jurul lui forțe active, fără de care nu s-ar fi putut porni această lucrare, cu perseverență, an de an, s-a străduit și a reușit acolo unde alții ar fi renunțat” (vol. III, p. 16). La acest mare „ctitor” se adaugă și alții, precum patriarhul Iustinian, care — la rugămintea pr. prof. Cădea — a acceptat să se lucreze un splendid iconostas în atelierul Patriarhiei, familia general Paul Leonida din București, care a oferit subvențiile necesare în vederea executării picturii de către

profesorul Costin Ioanid din București, în 1978, (deși profesorul Spiridon Cădea dorea să o realizeze în mozaic de Murano, făcând apel în repetate rânduri la oameni înstăriți din „diasporă” ca să-i vină în ajutor, dar fără rezultat). În ambele volume memorialistice sunt consemnați și alți „ctitori și binefăcători”, ca meșterii pietrari Ștefan Constantin din Bunghea de Sus, jud. Argeș și Francisco Gibernardo, sculptorul în lemn Grigorie Dumitrescu, de la Patriarhie, care a făcut planul catapețamei și stranele (acestea fiind plătite de credincioși), meșterul Arpad Antal, care a realizat lucrările de construcție a clopotniței, credinciosul Nicolae Ștefan „mereu prezent, cu fapta și cu îndemnul, cu exemplul abnegației și dragostei de lucru la șantierul bisericii”, timp de aproape 30 de ani (vol. III, p. 22), ca și toți ceilalți credincioși ai parohiei — bărbați și femei — care au contribuit cu munca lor necalificată și transporturi, la înălțarea bisericii și au oferit mese pentru meșteri și alți muncitori.

Exemplul regretatului preot profesor Spiridon Cădea — marginalizat peste două decenii de autoritățile comuniste și chiar arestat timp de un an — ar trebui urmat și de alți preoți din parohiile noastre: un exemplu de dragoste, dar mai cu seamă de dăruire față de satul natal, căruia i-a lăsat această îndrăzneală operă de artă autentic românească.

Pr. Prof. MIRCEA PĂCURARIU

Întâlnirea cu un om al lui Dumnezeu

Citind articolul Pr. I. Ionescu din „Telegraful Român” intitulat „O convorbire cu Petrach Lupu”, aparut la 1 octombrie 1996, mi-a răscolit o amintire reală, întipărită ca o icoană care nu se va șterge niciodată, despre întâlnirea minunată cu omul trimis de Dumnezeu care, asemenea profesorilor, spunea oamenilor mesajul lui Dumnezeu de a se întoarce de la rătăcire, de la păcate și fărâdelegi la dragoste și iubire față de Dumnezeu, la pace și bunăvoință între oameni.

Cum l-am cunoscut pe ciobanul Petrach Lupu? Părinții mei, preotul Ioan Vădeanu — iconom și mama Lucreția-Elena s-au transferat de la Parohia Poșaga-Orăști din Munții Apuseni (locul natal al subsemnatului și a sorei Ștefania, căsătorită cu pr. Vaida Daniel) la parohia Livada — colonie, județul Satu-Mare, prin 1937. În 1940 începând tragedia națională prin Dictatul de la Viena, intelectualii români din Nord-Vestul Transilvaniei, preoți, dascăli, profesori, medici, etc. au luat drumul pribegiei, au trecut dincolo de Carpați, în România, ca să-și salveze viața din cauza noilor ocupanți. Așa s-a întâmplat și cu părinții mei, care fiind avertizați de planurile ucigașe ale ocupanților, noaptea pe ascuns cu un geamantan ne-au luat pe noi cei doi copii mici, lăsând casa parohială nouă cu tot mobilierul și toată agoniseala părinților, și au luat trenul până la București. De aici au plecat în Banat, în județul Caraș-Severin, unde au primit ca parohie satul Biniș, la 5 km de fosta Bocșa-Română. Aici a păstorit tata și noi am crescut până în anul 1952 când părinții s-au hotărât să ne reînțorcem pe meleagurile transilvane, în apropierea locurilor natale ale părinților, respectiv a Dejului, pe Valea Someșului.

În perioada refugiuului, în străvechiul sat de olari vestiți în toată zona Banatului, satul Biniș mi-a lăsat în suflet minunate amintiri în cei doisprezece ani petrecuți aici împreună cu părinții mei. Tocmai s-au împlinit 50 de ani, de când în anul 1946, fiind în clasa a patra primară, în satul Biniș era o vară deosebit de călduroasă și mai ales secetoasă de crăpa pământului în multe locuri. În acea vară tata s-a hotărât să meargă în pelerinaj la Mănăstirea „St. Ilie de la Izvor” în apropiere de Bocșa-Montană de atunci, o mănăstire de călugărițe, bine organizată. În ziua de 20 iulie 1946, ziua Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanul și hramul mănăstirii, tata împreună cu credincioșii din Biniș s-au organizat și pregătit pentru acest pelerinaj deosebit. O mare mulțime de oameni de toate vârstele, îmbrăcați în costumele tradiționale românești ale Banatului s-au adunat la casa parohială. Copiii în număr restrâns printre care mă așam și eu, erau îmbrăcați în haine albe, ale bisericii, cu cruciulițe albastre cusute în spatele și fiecare purta „ripide”, sfeșnice și prapuri. Cei mai mulți n-au fost niciodată la mănăstire, dar când s-a răspândit vestea că vine și Petrach Lupu de la Maglavit la mănăstire, au lăsat tot venit și ei să se alăture celorlalți pelerini. Convoitul s-a pornit în frunte cu preotul, cântăreții din corul bisericii, care cântau cântece religioase. Mergând pe jos, prin văi, dealuri, arde și pădure, pe drumul cel mai scurt, am ajuns la Mănăstire.

Tata a plecat să slujească Sf. Liturghie în sobor cu o mare mulțime de preoți din Timișoara și Reșița. În timpul Sfintei Liturghii nu puteai să intri în biserică de supraaglomerația de oameni de toate vârstele, care se împingeau să intre să-l vadă pe ciobanul Petrach Lupu, ajuns celebru în toată lumea. M-am strecurat și eu cum am putut în mulțimea aceea și în căldura aceea sufocantă. Deodată am văzut la ușa din dreapta altarului, stând și privind peste mulțimea adunată în biserică, un chip blând, cu ochii ageri, părul tuns foarte scurt dat la o parte, îmbrăcat în haine noi populare românești, albe ca zăpada, cu fru-

moase cusături și broderii. Era încălțat cu opinci noi, cu nojite răscute după picior până la genunchi, iar la brâu, era încins cu o curea lată, cu multe ornamente. Mi-a produs o impresie profundă această prezență precum și bunătatea care degaja din chipul lui, ca un om deosebit de curat la suflet și la trup. În timpul slujbei s-a produs un zgomot. Cineva din mulțime a căzut jos, urlând, cu spume la gură și dădea din mâini și din picioare. Cei din apropiere l-au scos afară din biserică în pridvor. L-am cunoscut. Era un om sărac, îl chema Moise, nu avea familie, trăia din mila binevoitorilor, dormea pe unde putea. Prima haină și bani de care de multe ori era jefuit. Călătoria cu trenul fără bani, era cunoscut de toată lumea. În acel moment l-am văzut pe Petrach Lupu cum s-a apropiat de Moise pe care luându-l de mână, l-a ridicat în picioare.

Slujba s-a terminat. Pe un platu de lângă mănăstire era pregătită o masă mare, cu un vas mare din lemn plin cu apă. Un mare sobor de preoți au început slujba sfințirii apei și rugăciunile speciale pentru ploaie, pentru că în anul acela era o secetă cumplită. Atunci toată acea mare mulțime de oameni s-a așezat în genunchi împreună cu tot soborul de preoți, lângă care era și Petrach Lupu. Se rugau cu toții lui Dumnezeu să trimită ploaie binefăcătoare pentru oameni, pentru pământul însetat și pentru animale. Fiind în apropiere am văzut că, în clipa când un preot mai în vârstă a luat busuiolele cu apă sfințită din vasul de lemn și a stropit mulțimea în cele patru puncte cardinale, s-au auzit tunete și cerul a început să se înnozeze, anunțând sosirea unei ploii torențiale. Apoi a vorbit Petrach Lupu spunând cum i s-a arătat „Moșu” la buturugi, cum i-a poruncit să meargă la autorități să spună oamenilor să se întoarcă de la păcate, să meargă la biserică și să facă voia lui Dumnezeu.

Ploaia torențială a împrăștiat mulțimea care-și căuta adăpost, dar toți erau cuprinși de teamă și de bucurie că Dumnezeu le-a auzit rugăciunea și le-a dăruit ploaia atât de mult așteptată. După terminarea cuvântărilor, preoții au fost invitați să ia masa în sala mare a mănăstirii. Eu rămăneam singur, ca să nu mă rățesc în acele locuri, l-am căutat pe tata, pe care l-am găsit în sala mare stând de vorbă cu un grup de preoți. În capul mesei era un loc liber pentru Petrach Lupu, pe care îl așteptau să sosească. După câteva clipe de așteptare apare și Petrach Lupu, care este oprit de tata să-i spună ceva. Eu m-am lipit de tata și priveam cu emoție la chipul și îmbrăcămintea nouă a lui Petrach Lupu care mi se părea cel mai frumos costum popular de ciobănaș pe care l-am văzut vreodată. La un moment dat s-a uitat la mine și-a pus mâinile pe cap, spunând ceva tălului meu. N-am aflat decât peste ani de la mama că a spus că voi ajunge mai târziu un preot bun. În 1952 s-a desființat Teologia Ortodoxă din Cluj-Napoca, mutându-se la Sibiu o parte din profesori. La Cluj a luat ființă Seminarul Teologic la care m-am înscris și terminând cursurile în 1956, am urmat cursurile Institutului Teologic de grad Universitar la Sibiu cu profesori eminenți de mare valoare academică, căroră le voi păstra un profund respect și o neștearsă amintire pentru toată viața. În 1959 mi-am luat licența la Drept bisericesc la prof. Dr. Iorgu Ivan. Tot în acel an tata ca și alți preoți și intelectuali de valoare ai țării a suferit detenția din partea vechiului regim. După grele suferințe, lipsuri și nevoi, după eliberare din detenție, tatăl meu a primit parohie la Lozna de pe Valea Someșului. Eu însumi am devenit preot la parohia Letca-Sălaj, apoi satul Cernuc, iar în prezent în al 17-lea an de pastorație, în orașul Cehu-Silvaniei, Jud. Sălaj. Mulțimesc lui Dumnezeu pentru toate. Așa l-am cunoscut acum cincizeci de ani pe ciobanul Petrach Lupu, omul lui Dumnezeu.

Pr. Ic. Stavru.

ȘTEFAN I. VĂDEANU

Nașterea Precuratei Fecioare Maria

(Urmare din pag. 1)

Dumnezeu, împăratul tuturor, spre plinirea dumnezeieștii rânduitei. Preasfânta Fecioară este rugul cel din cea fără de fi, care nu s-a ars de Hristos, Focul cel fără materie, care curățeste și luminează sufletele noastre.

Cea mai înainte rânduită a fi locașul lui Dumnezeu, împărăteasa tuturor, din păntecele cel neroditor al Anei a ieșit. De acum derriile lui Ioan' im nu se vor mai întoarce înapoi, căci plângerea Anei întru bucurie s-a prefăcut. Prealăudata Fecioară, bucuria a toată lumea, din cei drepti ne-a răsărit nouă, din Ioachim și din Ana.

Biserica ortodoxă vede în Fecioara Maria ființa superioară oricărei făpturi omenesti și o venerază, „mai cinstită (fiind) decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii”. Biserica îi adresează rugăciuni, cerându-i să mijlocească la Fiul ei și Dumnezeu nostru, pentru noi, în parte, pentru creștinătate, pentru neamul nostru, pentru întreg neamul omenesc. În cultul ortodox sunt orânduite zile de sărbătoare consacrate Precuratei Fecioare Maria. În slujbele religioase sunt nenumărate rugăciuni ce li sunt adresate. Fiecare set de imne și rugăciuni își are epilogul, în care numele Precuratei Fecioare este pronunțat, alături de numele Mântuitorului. Venerația ce i se aduce constituie sufletul care încălzește evlavia ortodoxă, așa cum inima încălzește tot trupul. În această privință, protestantismul diferă total față de ortodoxie. Datorită sistemului său doctrinar, în protestantism Tradiția bisericii nu este criteriu sigur al credinței. Ca urmare, cultul îngerilor și al sfinților este considerat a fi nefondat și fapt regretabil îl constituie absența și a Fecioarei Maria din credință și din cult. Hristos este considerat a fi singurul mijlocitor între Dumnezeu și om. Față de catolicism, Ortodoxia nu permite dogma imaculatei concepții și a Fecioarei Fecioare (immaculata conceptio beatæ virginis), în sensul că Sf. Fecioară s-ar fi zămislit și s-ar fi născut fără păcatul strămoșesc. Disputele pe această temă, în catolicism, au durat veacuri de-a rândul. Sărbătoarea zămislirii fără prihană a sf. Fecioare s-a introdus în catolicism mai întâi la Lyon, în 1140, cu toată opoziția celebrului abate mistic, Bernard de Clairvaux. Opoziția față de această inovație cal'că, a manifestat, în secolul al XIII-lea, cu marea sa autoritate și celebrul teolog scolastic al Bisericii apusene, Toma d'Aquino. Spre a legitima bigotismul anti-protestant, în 1814, papa Pius al IX-lea a promulgat dogma zămislirii fără păcatul strămoșesc a Sf. Fecioare Maria. În Preasfânta Fecioară „Cea fără prihană”. Ortodoxia nu admite nici un păcat individual, ceea ce ar fi incompatibil cu demnitatea de Maică a lui Dumnezeu. La Buna Vestire, adusă de arhangelul Gavriil Fecioara Maria a consmțit și cu maica lui Dumnezeu. După cum i s-a comunicat, Duhul Sfânt s-a pogorât asupra ei și puterea Celui prealnat a umbrî-o; astfel a fost eliberată de păcatul strămoșesc, spre a fi sălaș adecvat —

sălaș sfânt — pentru Fiul lui Dumnezeu. După adormirea ei, Iisus n-a lăsat ca trupul ei să vadă stricăciune; a ridicat-o la ceruri, în stare de aleasă preamărire. Acolo, ca Maică a lui Dumnezeu, Precurata Fecioară se roagă pentru toți cei ce aleargă la ea și îi solicită ajutorul. În biserică, icoana ei se află în stânga ușilor împărătești. Cu toată certitudinea, nu greșim dacă spunem, că icoana ei se găsește în casele tuturor credincioșilor. În colecția P. Codiță din București, este păstrată icoana pe sticlă a nașterii Precistei, adică a Precuratei Fecioare, provenind de la Gherla, de la începutul sec. XX. Precurata Fecioară este reprezentată înfășată, de o parte a ei fiind sf. Ioachim, iar de cealaltă s'. Ana, care își întinde brațele sale protectoare asupra fiicei sale. Pe fundal, este reprezentat îngerul (arhangelul Gavriil), cu un clopoțel în mână dreaptă, vestind începătura mântuirii noastre.⁵

Icoana pe sticlă a nașterii Precistei, din Arpașul de Sus, datând din 1872, lucrată probabil de Savu Moja și păstrată la Muzeul din Făgăraș, prezintă pe prim plan, pe Precurata Fecioară înfășată în leagăn, în fața mesei cu vase de preț. În imediata vecinătate, este sf. Ana torcând, iar lângă ea, sf. Ioachim, soțul ei, albit de zile. Într-un registru superior, pe un fundal frumos arcurit, sunt reprezentați sf. Zaharia proorocul, cu brațul drept ridicat spre binecuvântare și sf. Elisabeta, soția sa. Înre ultimii doi, sunt reprezentate trei femei, care în mâinile lor aduc daruri nou-născutei Fecioare.⁷

Credincioșii, care prin mijlocirea maicii Precistei s-au îndumnezeit și din moarte s-au mântuit, trâmbeștează duhovnicește, împreună cu arhangelul Gavriil, grăind: „Bucură-te ceea ce ești pînă de dar, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei” (Luca 1, 28). Și noi, împreună cu Lucașul poeziei noastre, să i-ne adresăm Precuratei Fecioare, rostind: „Din valoarea ce ne bîntuie / În Ită-ne, ne mîntuie. / Privirea adorată / Asupra-ne coboară / O, maică precurată, / Și pururea eicioară / Marie! (Eminescu M., Rugăciune).

1. Popovici E., Istoria bisericească universală, vol. IV, trad. de A. Mironescu, București, 1928, p. 12—13.
2. Ibidem, vol. III, 1927, p. 211.
3. Ibidem, vol. IV, p. 163.
4. Huonder A., La pîcioarele Mîntuitorului, vol. II, prelucrare de I. Moșoiu, Sibiu, 1937, p. 213—214.
5. Irimie C. și Focșa M., Icoana pe sticlă, București, 1969, p. 29 și planșa 49.
6. Ibidem, p. 31 și planșa 76.
7. Ibidem, p. 31 și planșa 144.

(Urmare din pag. 1)

Intervine însă același Atzel, care, în aceeași zi face atent pe episcopul Rațiu, că sinodul amintit acum pe 23 aprilie, nu poate să-l țină din cauza stării de asediu, iar pentru o eventuală intrunire, fie la Arad, fie la Cuvin, numai episcopul va fi tras la răspundere. Intrunirea n-a putut avea loc decât abia în 23 iulie st. v. 1850. (Gh. Lițiu, Români arădeni în frământările anilor 1849—1850, Diecezana Arad, 1947, p. 51). La acea dată, lăncu nu se mai afla în Arad. Va fi plecat cu aceeași durere în suflet care l-a cuprins de îndată ce și-a dat seama de perfidia habsburgilor și a regimului inaugurat după înăbușirea revoluției. Vizita la Arad din aprilie va fi avut loc la întorcerea de la Viena, unde se afla în februarie 1850, împreună cu alți delegați. Drumul spre Viena a trecut prin Beius și Oradea. Biografii săni, Silviu Dragomir, notează: „pe drum, țărani români îl primesc pretutindeni cu manifestări însuflețite”. În Oradea îl aclamă și poporul maghiar cu strigăte de „Eljen Iancu”, după ce au aflat de persecuțiile la care a fost supus de autoritățile vremii; plebea maghiară îi luă acum apărarea. „Dintre multele satisfacții de care a avut parte Iancu, omagiuul acesta exprimat spontan de concetățenii unguri făcând parte din plebea orașului, trebuie să-i fi impresionat mai profund căci, lăsând la o parte orice alte considerații, în persoana lui, ei vedeau pe luptătorul pentru drepturile poporului și pe neînfricatul erou al iubagilor din Munții Apuseni”.

În 10 august 1850 primarul Aradului, Heim Domocoș, raporta că „Avram Iancu, în a șaptea zi a lunei curgătoare (august), s-a prezentat în Arad intr-o căruță țărănească și, după o oră de ședere aici, s-a depărțat”. N-am putut afla dacă și cu acest prilej, s-a întâlnit cu episcopul Gherasim Rațiu. Cert este că la această dată, episcopul era greu bolnav și, peste câteva zile, în 27 august, st. n. a și murit. Iancu va fi luat contact cu protopopul Aradului, Ioan Rațiu, inimosul luptător de la Arad, cu care a rămas în strânsă legătură și în anii următori. În 14 mai 1851, comandantul militar din Oradea îi refuză pașaportul pentru Ardeal, cu motivarea că „este în discuții cu Iancu și cu mai multe persoane ardeleni suspecte și nu demult l-a vizitat pe primul”.

Din alte acte, se constată că în același timp (31 mai 1850) sosise la Arad și generalul Georgehe Magheru despre care se raportează că s-a dus la Cuvin (la episcopul Rațiu) însoțit de fruntașii arădeni Ioan Popovici, Grigore Popovici și Atanasie Șandor. Despre generalul Magheru se raportează că „este un membru uriaș al partidei revoluționare din Țara Românească”. Scopul acestor întâlniri este dezvăluit de rapoartele autorităților locale către guvernul din Viena. Într-un astfel de raport se spune: „cine urmărește cu atenție vigilentă mișcările românilor de aici (Arad), vede că cei de aici, cu Avram Iancu și cu cei din Țara Românească și din Moldova sunt în contact pentru crearea din nou a unei țări dacoromâne”. În alt raport se precizează că Vinčențiu Babeș „stă în contact cu partidul lui Magheru al cărui țel este înființarea unui imperiu dacoromân”. Alte rapoarte amintesc de publicații ale revoluționarilor români din Moldova și Țara Românească primite de mai mulți arădeni între care avocatul Ioan Popovici.” (după cercetătorii arădeni

Avram Iancu

Eugen Glück și Andrei Caciora). Toate aceste relații confirmă participarea românilor arădeni și bihoreni la lupta pentru drepturile poporului român sub conducerea lui Avram Iancu. El a mai trăit două decenii după revoluție, cei mai triști ani din viața sa zbucumată.

În ziua de 12 septembrie 1872, Iancu a trecut la cele veșnice, plâns de întregul popor român. Iată cum descrie periodicul arădean Lumina (Anul I, nr. 6 din 22/10 septembrie 1872), „Inmormântarea Prefectului General al Legiunilor române din 1848/49, Avram Iancu, după un reportaj din Baia de Criș.

„Astăzi dimineață, pe drumul de țară către Baia de Criș se îmbulzeau căruțele ce aduceau la Baia de Criș, damele și inteligența română din întregul comitat, precum și o mulțime de țărani; iar cam pe la 11 ore, de pe toți munții din jurul Băii de Criș se cobora mulțimea poporului, bărbați, femei, bătrâni, tineri, unii călare, dar partea mai mare pedestru, însă toți sărbătorește îmbrăcați. Nu trecu una oră și străzile orașului nostru deveniră înădese de damele române, de o mulțime de preoți și cu întreaga inteligență română din comitat, dar numărul poporului era gradios. Ce poate fi cauza acestei (ex)traordinare adunări? este oare sedință la comitat? Nu. Este doară țarg de țară? ... va fi oare sărbătoare mare? Da, este o sărbătoare mare și tristă, însă nu numai bisericească după evhologie (=după cartea înmormântării), ci și națională după înalta voie a Tatălui din Cer... este înmormântarea rămășițelor pământești ale eroului prefectului general al legiunilor române din 1848/49, Avram Iancu, cel care, în 1848, din nimica a creat o armată română în 1848/49, cu care a domnit munții Ardealului și de a cărui vitejie, la auzul numelui se înfiioară contrarii și cu care el s-a luptat pentru libertate, egalitatea și naționalitatea poporului român într-un mod care a deșteptat admirația lumii, ... care pentru serviciile sale (ex)traordinare n-a primit nici o bogăție din câte i s-au îmblat, ci a prețins neconținut drepturi pentru naționa română, dreptate pentru poporul român și, neputând ajunge la acel scop dorit, pentru care s-a luptat cu atâta bravură și a sacrificat atâta sânger românesc, văzându-se amărât și urât înșelat, din amorea cea mare ce o nutrea către naționa și popor, căruia, — pe lângă toate sacrificiile, nu i-a putut ajuta, — a decăzut cu inima și cu puterile, mintea cea genială i s-a înmurgit și astfel a devenit cel mai mare și adevărat „mărit”. Autorul descrie ceremonia înmormântării cu treizeci de preoți, în frunte cu protopopul Bradului Nicolae Mihăilescu. Drumul până la Tebea a fost un adevărat pelerinaj.

La rubrica de variații, autorul remarcă coincidența morții lui Iancu cu aceea a lui Bolintineanu (după ziarul Trompeta Căpașilor), comparând măreția înmormântării lui Iancu, iar la București ne-participând autoritățile și publicul.

Amintirea „Craului Munților”, Avram Iancu, s-a păstrat puternică și vie în sufletele românilor de pretutindeni. Bihorul, prin care a trecut de multe ori, Oradea, unde a fost aclamat, precum s-a arătat, de cetățenii români și unguri deopotrivă, pot auzi și astăzi chemarea din cănecul lui Iancu, din turnul cel mai înalt al Primăriei: „Iancule mare, Bravule tare, cu noi să fii; tu însoțește și însuflețește pe ai tăi fii”.

Pr. Ic. Stavru.

Homo videns

Semănând mai degrabă cu un fascicol, în mai puțin de 50 de pagini, cartea lui Giovanni Sartori — Homo videns. Televisione e post-pensiero* —, provocatorie și actuală, adună câteva reflecții, dense în conținut și adesea critice, asupra micului ecran. Teza principală a autorului e aceea că televiziunea ar modifica reductiv capacitatea cognitivă a lui homo sapiens. După autorul nostru, televiziunea „incurajează violența sau informează puțin și rău (...). Dar mai important este că televizorul schimbă natura omului (...). Prevalența vizibilității asupra inteligibilității duce la a vedea fără a înțelege“.

Referindu-se în special la copii, autorul subliniază că, prin televiziune, omul pierde capacitatea de sinteză, de a face conexiuni și deci de a înțelege. Limbajul omului e unul simbolic și abstract; cel televiziv rămâne adesea la un nivel mult inferior, senzitiv, „vizual“.

Porând de la această teză, autorul ajunge la câteva observații incisive.

Una privește modalitatea de a informa a televiziunii. Autorul recomandă reducerea informațiilor internaționale, spre a lăsa mai mult spațiu celor locale, mai concrete, perceptibile.

Altă observație privește tendința de a crea „evenimente“ sau pseudo-evenimente (evenimente inventate de către televiziunea însăși). „Nu există argument, oricât de curios ar fi, care să nu angajeze întreaga lume, doar pentru că așa vrea televiziunea“.

O altă observație privește deformarea opiniei publice. „500 de americani sunt continuu interogați, spre a spune celorlalți 250 de milioane ce anume trebuie să gândească“.

În fine, ceea ce ni se arată este doar o parte din ce nu ni se spune.

Desigur, nu tot ceea ce afirmă Sartori poate fi luat de bun. Pe cât de paradoxal, pentru unii, ar părea teza acestei cărți, rămâne valabilă invitația de a acceda mai multă atenție procesului formativ al opiniei publice și educației, mai ales în ce li privește pe copii. Un creștin ar avea motive în plus pentru a receptare critică a tot ceea ce ne parvine pe cale televizată.

Ierom. Drd. IUVENALIE IONAȘCU

* Ed. Laterza, Roma, 1998.

Pe urmele lui Picu Pătruț din Săliște

În frumoasa așezare de la poalele Munților Cindrel dintre comuna Orlat și satul Sibiului, numită până în 1968 Cacova Sibiului, de atunci Fântânele, încet, încet și sigur cu ajutorul Bunului Părinte ceresc, al obștei acestei parohii și al fiilor satului, începând din 1995 au luat avânt manifestări spirituale care ne duc pe urmele lui Picu Pătruț din Săliște. Datorită fondului bogat de obiecte religioase și etnografice existente, la începutul anului 1988 — când am intrat în această parohie — și al unității de gândire și acțiune în anul amintit mai sus — cu sprijinul tuturor credincioșilor și al fiilor satului — a luat ființă Muzeul Parohial de Etnografie și Artă Religioasă „Dr. IOAN STROIA“ (al doilea Episcop al Armatei 1925—1937 — fiu al satului), binecuvântat și sfințit de înalt Prea Sfinția Sa Dr. Antonie Plămădeală, la 24 iunie 1995.

Pe lângă muzeu a luat ființă, la inițiativa Preotului paroh, (fost ucenic la Mănăstirea „Brâncoveanu“, Sămbăta de Sus — al P. Cuv. Păr. Timotei și Arhid. Calinic), un atelier de pictură pe sticlă și sculptură în lemn.

Din anul 1996, la inițiativa Muzeului „ASTRA“ Sibiu, se ține anual — în luna iulie „Intâlnirea iconarilor“ din zona Sibiului. Anul acesta, la a III-a ediție, ce a avut loc în 26 iulie a.c. au participat și premiații concursului „Icoana din sufletul copilului“ — inițiat de suplimentul pentru copii și tineret „Chemarea Credinței“ al Revistei Patriarhiei Române „Vestitorul Ortodoxiei“. Tot la noi, în anul școlar 1997—98, Școala de Arte Sibiu a înființat clasa de pictură pe sticlă cu copiii existenți în clasele I—IV — doar 9 copii sub îndrumarea preotului paroh.

În luna iulie a.c. s-a ținut la noi între 23—26, tabăra de creație numită: „Icoana d.n Sufletul Copilului“ și concursul cu același nume, cu scopul de a încuraja și stimula pe tineretele talente să continue această artă populară de mare valoare spirituală a poporului nostru.

În perioada taberei, copiii și tinerii prezenți (din Chirpăr — Agnita, Sibiu, Gura Râului, Orlat, Cristian) au fost îndrumați în morală creștină de preotul paroh și în arta picturii de iconarii Ion Onuc Nemeș, Vlalje Benonia, Buhescu Nicolae, Matei Alexandra, Popa Ștefania și Preotul Aurel Hârșan. Ei au fost cazați și ospătați la pensiuni agroturistice locale autorizate.

În 25 iulie, a treia zi a taberei, s-a ținut concursul amintit „Icoana din Sufletul Copilului“, juriul prezidat de Prea Sfinția Sa Visarion Rășinăreanu, Episcop-vicar al Sibiului, fiind compus din: domnul Dinulescu — Ins.ectorul Județean pentru Cultură Sibiu, P. C. P. Protipop I. Ciocan — Săliște, d-ra A. Marcu — Muzeul ASTRA și Preotul paroh Aurel Hârșan, reprezentând pe spon-

sorii concursului care din binecuvântate pricini n-au putut fi prezenți.

După prezentarea concurenților și a lucrărilor lor, s-au jurizat lucrările, constatându-se următoarele lucrări premiate:

— Premiul I — Tarcea Iulian, clasa a V-a, Cristian;
— Premiul II — Iuonaș Cornel, clasa a II-a, Orlat;
— Premiul III — Jogărean Paraschiva, clasa a IV-a, Cacova;
— Premiul special al juriului — I. Iulia Pascu, clasa a XI-a Sibiu; II — Părvu Sergiu, clasa a VI-a Chirpăr;
— Premiul Tribunei Sibiului — Cazan Ioan, clasa a II-a, Fântânele.

S-au acordat și 3 premii pentru cel mai cuminte, mai isteț, mai harnic, mai atent concurent, și anume:

— I — Parotă Elena, clasa a II-a, Cacova/Fântânele;
— II — Dulca Laura, clasa a VI-a, Sibiu;
— III — Manițiu Raveca, clasa a III-a Gura Râului.

Tutorul concurenților li s-au dat un cadou de stimulare compus din cărți și dulciuri oferite de Arhiepiscopia Sibiului, Muzeul ASTRA și Parohia Sfântul Nicolae Cacova/Fântânele, iar premiile au fost oferite în bani de domnul inginer Ilie Carabulea, fiu al satului, patronul S.C. Atlassis S.R.L. și domnul Munteanu, S.C. ELCO S.A.

Premianții concursului au fost incluși între iconarii din 26 iulie, care au fost prezenți în număr mare, ca și-n anii precedenți, la primele 2 ediții.

După prezentarea iconarilor și a lucrărilor lor și discuțiile care au avut loc sub forma unei „meșe rotunde“, s-au împărțit darurile.

Parohia Sfântul Nicolae — Cacova/Fântânele a oferit o icoană pe sticlă și un buchet de flori Prea Sfinției Sale în semn de recunoștință și cinstire convenită unui exemplar din „Cartea de Aur a Satului Cacova/Fântânele“, editată de Parohie în acest an. Apoi iconarii au donat câte o icoană parohiei pentru constituirea viitorului muzeu de artă contemporană, ca o replică a muzeului de icoane pe sticlă din Sibiul, unic în lume.

Sponsorii principali au fost: S. C. ATLASSIS S.R.L., S. C. CAPA PROD S.R.L., S. C. ELCO S.A. prin GRIGORUȚ M., Arhiepiscopia Sibiului, Muzeul ASTRA Sibiu, S. C. ARCHIM S.R.L., S. C. LOTUS — POPA S.R.L., Fundația Româno-Germană Sibiu, toți credincioșii Parohiei Sfântul Nicolae — Cacova/Fântânele, cărora le mulțumim pentru gestul nobil și înțelegerii de care au dat dovadă și pe această cale, pentru realizarea acestui scop înălțător de a stimula tineretele talente spre a îndrăgi și continua această artă tradițională în Mărginime d.n moși-strămoși ca și de la Picu Pătruț — invitându-i pe toți de pe acum la a II-a ediție a taberei și concursului „Icoana din Sufletul Copilului“ și la „Intâlnirea iconarilor“, a IV-a ediție, anul viitor 1999.

Invităm de asemenea pe toți iubitorii de frumos, de bine și de drumete să viziteze satul turistic Cacova Sibiului/Fântânele, cu toate punctele de vizitare care sunt: Biserica Sfântul Nicolae (monument istoric d.n 1774), Monumentul Eroilor — „In Zăvoi“, Muzeul Parohial de Etnografie și Obiecte Religioase, Mormântul comun al celor 75 eroi din Regimentul II al Vălcii (1918).

Pr. AUREL HÂRȘAN

Căutăm o viață,
un prieten

Căutăm o viață întreagă, Un om care să ne-nțeleagă. Ne căutăm unii în alții, Cu aceleași pasiuni, calități. Când îți fac un bine El mă simt bine. Când faci un bine Căștigul su letesc mie-mi revine. Te caut pe tine prietene Căci cu tine mi-e bine, Nu mă mai simt singur, Mă simt mai sigur. Aș vrea ca toți oamenii Să-mi fie precum prietenii.

IONUȚ STOIA

Dovadă

De vrei să vindec o rană ce doare,
Dăruiește-ți sufletul ca o floare!
Bucură-te de bucuria tuturor
Și nu spune cuvinte ce dor!
Răspunde la iubire cu iubire,
La ceartă caută-mpăcare!
Mâna-ntinsă nu o privi cu dispreț,
Că pune-ntr-însa ceva de preț!
Apără-ți prietenul și de rău nu îl vorbi
Cu dușmanul te-mpacă, nu-l lovi.
Să ai gândul curat,
Cuvântul adevărat!
Iartă chiar dacă nu poți uita,
În ochii oamenilor să te poți uita!
Ce este al altora
Respectă-l și nu-l fura!
Ori de câte ori greșești,
În oglinda conștiinței să te privești!
Privește-i pe vecini
Ca pe niște prieteni!

Respectă-i pe cei mai în vârstă,
De vorba lor înțeleaptă ascultă!
Crește-ți copiii oameni buni
Ajută-ți părinții acum bătrâni!
Nu regreta dacă faci un bine,
Căștigul sufletesc ție-ți revine!
Bucură-te de poți s-aduci bucurie,
Acăsele sunt gesturi de omenie!
Gândește înainte și abia apoi vorbește,
Vorba înțeleaptă a altora sorbește!
Nu trece indiferent pe lângă eroi,
Ei au murit pentru a trăi mai bine noi!
Cu dragoste sărută acest pământ,
Ce este al strămoșilor veșmân!
Lasă măcar un fiu sau un copil după tine,
Prin el vei trăi după mâine!
Ajută-i pe orăni, pe sămăni,
La toți cei loviți de soartă
Să le fie allean!

IONUȚ STOIA

Nevoia de Dumnezeu

(Urmare din pag. 1)

mijloace de atac și apărare deosebit de periculoase pentru toți cei din jur, dar a supraviețuit omul, deși n-a avut niciodată coarne, copite, colți sfâșietori blană cu ace, dinți otrăvitori. Numai el a avut un destin aparte, neimpărțit de celelalte viețuitoare ale planetei. El, cel atât de firav și, aparent, fără apărare, a ajuns să stăpânească întreaga planetă și mai mult decât atât. El a ajuns să fie temut de toate celelalte viețuitoare; el a ajuns să scormonească sănurile pământului în căutare de mineruri, să cutureie cerul cu milioanele lui de stele în căutare de alte lumi și existente, să inventeze tot felul de mașinării și aparate, care să-i ușureze viața. Pumnul acesta de țărână, care a găzduit în el o scânteie dumnezeiască a fost în stare să creeze mașinării capabile să comunice la distanțe enorme cu viteze neexprimabile în cuvinte, să creeze computere de mari performanțe, mijloace de transport rapide și confortabile, uzine gigantice, arme sofisticate. Tot „botul acesta de lut“, cum li zicea Creangă, a fost în stare să creeze opere nemuritoare din toate domeniile artelor: poezie, pictură, sculptură, muzică, arhitectură etc. „Trestia aceasta gânditoare“, cum o numea Blaise Pascal, a fost capabilă de gândire înaltă și creatoare, de sentimente superioare și de voință. Singur el a reușit să se ridice deasupra trebuințelor biologice propriu-zise și să caute spre înălțimi valori nerăvnite de celelalte viețuitoare. Singur omul a avut conștiința propriei existențe, singur el și-a pus întrebări și, în parte, a găsit răspunsuri. Întrebări fundamentale l-au frământat și-l vor frământa întotdeauna. Dintre acestea ar fi suficiente să menționăm câteva: „Ce e viața?“, „Ce e moartea?“, „De unde venim?“, „Unde ne ducem?“, „Care e rostul nostru în lume?“ și multe altele. La asemenea întrebări au încercat să dea răspunsuri numeroase filozofii, religiiile, oamenii de știință, artiștii și gânditorii în general. S-au scris cărți, s-au alcătuit biblioteci cu milioane de volume. Toate aceste tone de scrieri de până acum nu sunt altceva decât încercări de a da răspunsuri la marile probleme și întrebări ce au frământat lumea dintotdeauna. Și totuși, răspunsurile ultime și definitive încă nu s-au dat și nici nu se vor putea da vreodată. Mereu cunoașterea umană va descoperi noi orizonturi, mereu se vor ivi noutăți în oricare domeniu de cercetare. Putem spune că în mare parte omul zilelor noastre stăpânește pământul. Facem însă precizarea că stăpânirea lui se bazează însă în mare parte pe forță, ci nu pe cunoaștere. Prin forță, omul răstoarnă munții, schimbă cursul apelor, sfredește adâncurile, cutureieră mările și văzduhul, face ca timpul și spațiul să nu mai constituie probleme nerezolvabile. Poate face ca prin forță, prin arme tot mai puternice și sofisticate, să distrugă planeta parțial sau în totalitate cu multă ușurință. Printr-o simplă apăsare pe buton se poate declanșa o catastrofă planetară. Distruge speciile, distruge flora și fauna prin acțiuni nerăționale și urmare unor interese meschine, otrăvește pământul și apele cu substanțe chimice de tot felul, folosește toate resursele planetei pentru satisfacerea propriilor nevoi biologice. Cu toate acestea, planeta mai păstrează încă multe, foarte multe taine pentru om. Generații după generații de acum încolo se vor strădui să le descifreze sensul și e greu de crezut că vor reuși întru totul. Putem spune, așadar că stăpânește pământul prin forță, dar nu prin cunoaștere.

Cu toate progresele înregistrate în majoritatea domeniilor sale de activitate, dar mai cu seamă în cel al științei, culturii, civilizației în general, omul ca individ și specie în general se simte tot mai singură în contextul existenței. Alergătura aceasta de zi cu zi, lupta pentru supraviețuire îl face pe om să devină individualist, egoist, să aibă permanent în fața lui propriile nevoi și interese și să neglijeze pe ale semenilor săi. Aceasta îl izolează tot mai mult. Întâlnim soți înstrăinați în mijlocul propriilor familii, copii înstrăinați de părinți, frați înstrăinați de frați. Specia umană însăși se simte singură în contextul existenței. Mai mult ca oricând, atât individul, cât și specia simt nevoia de comunicare. Deși mijloacele moderne de comunicare au făcut ca planeta să semene cu un sat ceva mai mare, omul nu este multumit. El știe, ori uneori doar bănuie, că dincolo de orizontul cunoașterii lui de la un moment dat se mai află ceva și acel ceva îl dorește, acel ceva vrea să-l cunoască.

La creație, Dumnezeu l-a creat pe om după chipul Său, adică i-a dat suflet cu gândire, sentimente și voință, i-a dat suflet nemuritor. Nu l-a creat însă după asemănarea Sa, adică nu l-a dat nemurire. Asemănarea a rămas o aspirație, spre nemurire, o permanentă căutare de înălțare, o permanentă sete de cunoaștere. În virtutea acestui lucru, omul a devenit o ființă religioasă. Așa a fost dintru începuturi, căci nu a fost vreun moment în existență și nu a fost vreun spațiu în care omul să nu îl fi simțit religioasă. El a căutat întotdeauna Absolutul, perfecțiunea, Binele

Suprem, Frumusețea, Armonia, Totul. I-a dat cele mai diverse nume, dar întotdeauna a fost conștient că acel Ceva este o forță uriașă, creatoare și pronietoare a lumii, care diriguiește viața fiecăruia în parte și a tuturor laolaltă. Spre această Forță, spre această Ființă a tins fără încetare, indiferent cum a numit-o. A tins cum tinde fierul spre un magnet, fiindcă în acea Ființă supremă a simțit că-și regăsește obârșile, idealul și împlinirea. A tins spre asemănare cu Divinitatea. Pe cât s-a apropiat mai mult de Dumnezeu, pe atât și-a cunoscut mai bine sensul existenței, rosturile în viață. Atunci când, stăpânit de patimi și orgolii, a vrut să fie asemenea cu Dumnezeu, a declanșat catastrofe de tot felul, iar el s-a risipit ca o bășică de săpun. Imperii și împărați, pe care lumea nu putea să-i mai încapă, s-au spulberat mai devreme sau mai târziu și, peste veacuri, abia de li se mai știe numele. Pe treptele răului au încercat să se urce spre înălțimi, dar s-au prăbușit. Au existat de-a lungul vremii nenumărați eroi ai spiritului, care au încercat în felul lor propriu să-l caute pe Dumnezeu. Unii dintre ei s-au retras în munți și în peșteri, în crăpăturile stâncilor și acolo și-au petrecut întreaga viață în post și în rugăciune, în aceasă severă; alții s-au retras în mănăstiri și schituri, dar cei mai mulți l-au căutat pe Dumnezeu în viața obișnuită de zi cu zi, în mijlocul familiei lor, la locul lor de muncă. Cu cât și-au făcut datoria de cetățeni, de părinți, de fii, de oameni, cu atât au simțit că se apropie de Dumnezeu. Cu cât au încercat ca prin rugăciune, prin post și prin fapte bune să se apropie mai mult de Dumnezeu, cu atât Dumnezeu le-a ieșit în cale și le-a întins mâna. Întotdeauna a fost o permanentă colaborare divino-umană, o căutare reciprocă. Și Dumnezeu ne-a căutat pe noi, după cum însuși Mântuitorul ne spune: „Iată, Eu stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și-mi va deschide, voi intra și voi cina cu el!“ Și omul L-a căutat și-l caută în permanență pe Dumnezeu, cu mai multă sau mai puțină intensitate și perseverență. Adevărat ni se pare cuvântul Fericitului Augustin, care spune: „Ne-ai făcut pentru Tine, Doamne, și neliniștit este sufletul nostru, până când se va odihni întru Tine!“

Omul care ajunge să intre în comunicare cu divinitatea, cu Dumnezeu, se transformă în plan spiritual în chip structural. În primul rând el nu va mai fi singur. Nici nu va mai avea această senzație. Dimpotrivă. Prin rugăciune permanentă și prin trăire în spiritul voinței lui Dumnezeu, El îl va simți pe Dumnezeu în el, cu el și pentru el. Dumnezeu îi va fi reazim și ideal, călăuză și apărător. Omul care se apropie de Dumnezeu reușește să biruie cu mai multă ușurință greutatea vieții și să supraviețuiască în situații extreme. Ateul cade ușor în deznădejde; omul religios rezistă, fiindcă are puterea de a spera. El este convins că toate, bune sau rele, sunt date de Dumnezeu, cu știrea și cu voia Lui. Toate faptele, vorbele și gândurile lui le pune sub semnul divinității, fiind conștient că ochiul lui Dumnezeu veghează asupra lumii în general și asupra sa în special. Omul religios are conștiința că el nu a apărut întâmplător în existență, că are un rost și o înțelegere, că are o menire, pe care trebuie să și-o îndeplinească. Omul religios vorbește cu Dumnezeu, îl socotește Tată al tuturor, iar pe semenii săi îi socotește frați, fii ai aceluiași Tată. Omul religios se comportă cu semenii săi ca atare, asemenea unui frate. Omul religios se simte în mijlocul societății ca-ntr-o adevărată familie. El își a'ută semenii cu convingerea că prin ei îl ajută pe însuși Dumnezeu. Omul religios își pune rânduială în viață, urmărește valorile etice și nu se sinchisește de răul ce-l întâlnește în cale. Omul religios știe că nu este o apariție spontană, întâmplătoare pe pământ, că este și el o rotită în marea mașinărie a Universului, de care Creatorul știe. Omul religios vorbește cu Dumnezeu și-l spune bucuriile și necazurile lui. Îl ia părtaş pe Dumnezeu la bine și la rău, la bucurii și la necazuri. El știe că nu e singur. Știe că Dumnezeu se bucură când face binele și se întristează când omul face răul. Tocmai de aceea, omul religios caută să-l fie bineplăcut lui Dumnezeu, să-i facă voia, să-i împlinească poruncile. El are seninătate în fața morții. Mormântul pentru el nu mai este loc de dispariție, ci doar simplă poartă a trecerii între două lumi, între două tărâmuri. Omul religios știe că fiecare faptă a lui este cântărită și înscrisă undeva, în cartea vieții. El știe că nimc d'n ceea ce face bine în viața lui nu va rămâne fără răsplătă din partea lui Dumnezeu, precum celele nu vor rămâne fără pedeapsă. Omul religios este conștient de boala sa, știe s-o trateze și poate s-o vindece. Viața omului religios este ca un cântec, ca o adiere de vânt primăvărat. Moartea nu-l mai înspăimântă, chiar dacă ar fi provocată de dușmanii credinței, fiindcă știe că are astfel prilejul de a se întâlni mai curând cu Dumnezeu. Omul religios devine pe-ncet al adevărat „templu al Duhului Sfânt“, așa cum spunea Sf. Apostol Pavel, lo-caș al îngerilor, al credinței, al dragostei și nădejdi.

Pentru o mai rodnică activitate religioasă

(Urmare din pag. 1)

începutului, că nu suntem totdeauna înțelegi și susținuți; și mai ales că nu avem mijloace didactice. Nu sunt manuale de religie decât pentru clasele I—IV. Lipsesc materialele intuitive, nu avem nici aparatele necesare pentru a le valorifica, în cazul în care ne „conectăm“ singuri materialele pe care le-am putea utiliza... Nu avem apoi materiale, care să stimuleze simțirea religioasă, precum: lecturile moralizatoare și religioase, poezii religioase și mai ales cântecul religios.

Intr-adevăr, greutateile „începutului“ sunt multiple și nu pot fi depășite dintr-odată, toate... Dar trebuie să se facă „oficial“, totuși, mai mult, sau ceea ce se face „neoficial“ să fie sprijinit și încurajat.

Și pentru a veni cu un exemplu concret, vom arăta strădania inimosului profesor și director de seminar, părintele Ionel Popescu de la Caransebeș, care a dat la lumină cartea intitulată „Creatori și creații muzicale“, 145 p., care cuprinde cântece și coruri religioase pentru copii și tineret, 48 la număr, din care 32 piese muzicale vocale, adnotate și selectate de regretatul profesor de muzică de la seminar. Prof. Ioan Teodorovici, iar 16 cântece la unison și în canon au fost adunate de actualul profesor de muzică, Dumitru Jompan. Acestea se continuă cu coruri la două și trei voci egale, încheind cu compozițiile muzicale destinate ansamblurilor mixte.

P. C. Părinte Ionel Popescu și dl. prof. Dumitru Jompan au redactat „Portrete de muzicieni“, profesori, interpreți, compozitori, muzicologi, care au activat la Caransebeș și în tot Banatul, de-a lungul vremii. Se menționează biografia, lucrările și activitatea muzicală, pe baza unei bibliografii exhaustive, iar în încheiere sunt prezentate două schițe istorice: Școala de cântăreți bisericești și corul „Timotei Popovici“ al Seminarului Teologic Liceal „Ioan Popasu“.

Cartea, tipărită de Editura Banatica, Reșița-Caransebeș, 1997, apare cu binecuvântarea și precuvântarea P. S. Laurentiu Streza, Episcopul Caransebeșului, cu sprijinul financiar al prof. univ. dr. Philipp Harnoncourt și al Fundației Pro Oriente, secțiunea Graz și este închinată foștilor profesori și studenți ai Academiei Teologice din Caransebeș, la 70 de ani de la înlemnirea ei.

Cunoscută fiind importanța și necesitatea muzicii pentru stimularea și cultivarea simțământului religios, această carte — apărută într-o ținută grafică deosebită — constituie un adevărat material didactic-educativ menit să sprijine și să facă mai rodnică activitatea moral-religioasă din școli, așa încât o recomandăm călduros tuturor celor ce îndeplinesc misiunea sacră de formare a caracterelor religioase — morale creștine în școală.

ITINERAR PASTORAL

din încredințarea și cu binecuvântarea I.P.S. Mitropolit Dr. ANTONIE, P.S. Sa Visarion Râșinăreanu — Episcop-vicar, a săvârșit următoarele:

- 20 august 1998 — P.S. Sa s-a întâlnit în biserică din Gura Râului, prot. Săliște, cu un grup de 40 de copii din ținutul Herța (Ucraina), care și-au petrecut vacanța în această localitate și cărora le-a rostit un cuvânt de învățătură creștinească și patriotică.
- 21 august 1998 — P.S. Sa a luat parte la lucrările Simpozionului cu tema: „Biserica și Școala”, organizat la Mănăstirea „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus, județul Brașov; — S-a întâlnit cu P.S. Laurențiu, episcopul Caransebeșului și cu o delegație de preoți și călugări greci de la Mitropolia de Edessa (Grecia); — Seara a săvârșit Vecernia și Acatistul Maicii Domnului în Catedrală.
- 22 august 1998 — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie în Capela Mitropolitană din Sibiu; — Seara săvârșește Vecernia în Catedrală.
- 23 august 1998 — P.S. Sa a săvârșit slujba de sfințire a bisericii cu hramul „Sf. Nicolae”, din parohia Nemsă, prot. Mediaș și Sfânta Liturghie arhierescă, robind cuvânt de învățătură. Au fost acordate Acte de apreciere P.C. pr. paroh Traian Mehedintiu, Consiliului parohial și altor sponsori. — Seara a săvârșit Vecernia în biserică „Sf. Nicolae” din parohia Pelisor, prot. Agnita; — În aceeași zi a cercetat bisericile „Sf. Nicolae” și „Buna-Vestire” din Moșna, prot. Mediaș precum și biserică „Cuv. Paraschiva” din Cașolț, prot. Sibiu.
- 26 august 1998 — P.S. Sa a cercetat schitul Foltea din prot. Săliște.
- 28 august 1998 — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala Patriarhală din București și slujba de Te-Deum, cu prilejul deschiderii lucrărilor Sf. Sinod al B.O.R.; — a luat parte la lucrările Sf. Sinod.
- 29 august 1998 — Din încredințarea P.F. Patriarh Teoctist a săvârșit, împreună cu P.S. Gherasim Putneanu, Sf. Liturghie arhierescă în biserică Sf. Gheorghe de la Mănăstirea Cernica, robind un cuvânt de învățătură. — La Sf. Liturghie a fost de față S.Sa Hrisostom, arhiepiscopul Ciprului, aflat în țara noastră.
- 30 august — 1 septembrie 1998 — P.S. Sa a luat parte la lucrările Reuniunii Internaționale „Oameni și religii”, organizată la București de către comunitatea Sant-Egidio din Roma cu sprijinul Președenției și Patriarhiei Române.
- 2 septembrie 1998 — P.S. Sa a întâmpinat la Mănăstirea „Brâncoveanu” Sâmbăta de Sus, județul Brașov pe S.Sa Abbuna Paulos, patriarhul Bisericii Ortodoxe Etiopiene, aflat în vizită în țara noastră. S.Sa a fost însoțit de I.P.S. Nicolae al Banatului.
- 4 septembrie 1998 — P.S. Sa a primit pe dl. Gheorghios Bitis din Atena; — Seara a săvârșit Vecernia și Acatistul Maicii Domnului în Catedrală.
- 5 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit slujba cununiei tinerilor Seician Olimpiu și Daniela în Capela Mitropolitană. — Seara slujește Vecernia în Catedrală.
- 6 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserică „Sf. Nicolae” din parohia Ruși, prot. Sibiu, robind cuvânt de învățătură. P.C. Paroh Ioan Coșa a fost distins cu rangul de sanchelar. — Seara a slujit Vecernia în Catedrală.
- 7 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit slujba Vecerniei și a Litiei în Catedrală; — A acordat un interviu postului Radio România Actualități.
- 8 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” — Valea Hârtibaciului cu prilejul hramului. A rostit cuvânt de învățătură după care a săvârșit în sobor taina Sf. Maslu de obște.
- 9 septembrie 1998 — P.S. Sa a luat parte la lucrările Permanenței Consiliului Eparhial Sibiu.
- 11 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit Vecernia și Acatistul Mântuitorului în Catedrală.
- 12 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie în Capela Mitropolitană; — P.S. Sa a cercetat canonic bisericile cu hramul „Sf. Arhangheli” din Loamneș, „Sf. Gheorghe” și „Sf. Arhangheli” din Hașag, prot. Sibiu și „Sf. Arhangheli” din Sorostin, prot. Mediaș; — a săvârșit un trisaghion la catafalcul pr. pens. Miron Mihălescu din Ocna Sibiului; — Seara slujește Vecernia la Catedrală.
- 13 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit slujba de sfințire a bisericii monument istoric din Voivodenii Mari, prot. Făgăraș și Sf. Liturghie arhierescă, robind cuvânt de învățătură. Au fost acordate Acte de apreciere P.C. pr. paroh Mihai Fogoroș, Consiliului și Comitetului Parohial. — A cercetat bisericile parohiale din Sâmbăta de Jos, Luța și Ludiușor, robind cuvânt de învățătură credincioșilor prezenți. — Seara săvârșește Vecernia și predică în biserică „Sf. Gheorghe” din Făgăraș — Catedrală (Pr. Ioan Ciocan). — A acordat un interviu postului TV Făgăraș. — S-a întâlnit la Sibiu cu dl. Traian Negrei, consilier prezidențial.
- 14 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrală. La orele amiezii săvârșește slujba de Te Deum la Colegiul „Ch. Lazăr” din Sibiu, cu prilejul începerii anului școlar. Erau de față dl. Emil Constantinescu — președintele României, dl. Andrei Marga — Ministrul Educației Naționale, miniștri, alți invitați. — Seara săvârșește Sf. Maslu de obște cu un sobor de preoți în parohia Ernea, prot. Mediaș (pr. paroh Lupu Olimpiu), robind cuvânt de învățătură.
- 15 septembrie 1998 — P.S. Sa a săvârșit Vecernia și Acatistul Mântuitorului în Catedrală.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; P.S. Visarion Râșinăreanu — episcop-vicar, — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

Abonamentul pe un an: 15 000 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2, B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680) sau echivalentul în altă valută B.C.S.A., Sucursala Sibiu.

* Semnalăm * Semnalăm *

● Semnalăm un foarte interesant studiu și cu un bogat conținut: „Cartea de aur” a satului Cacova/Fântânele, județul Sibiu, cu binecuvântarea P.S. Visarion Râșinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, editată de Parohia Ortodoxă Română din satul Cacova/Fântânele, 1998, 243 pag., cu un Cuvânt înainte de dr. Lucian Teodosiu-Mărinescu și Postfață semnată de P.C. Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu, decan al Facultății de Teologie Ortodoxă Sibiu.

Este o carte care ne vorbește de trecutul ei istoric și de oameni de elită pe care i-a dat ținutul cacovenilor.

În 1995, I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Antonie Plămădeală a vizitat comuna, biserica și Muzeul. Foarte impresionant de cele văzute acolo a lăsat scris în registrul Muzeului: „Am săvârșit Sfânta Liturghie în parohia Fântânele, la protopopiatul Săliște, am binecuvântat o troiță ridicată în memoria episcopului Dr. Ioan Stroia, general al Armatei (1925—1937), fiu al satului. Tot azi am deschis Muzeul de artă populară și bisericăsată al satului, în prezența foarte multor credincioși și a reprezentanților Armatei, Primăriei, ca și a multor fii ai satului care s-au adunat de pretutindeni ca să fie astăzi prezenți aici.

Felicităm pe P.C. Pr. Aurel Hârșan, parohul satului, pentru toate aceste realizări. I-am acordat cu acest prilej rangul de sachelar (brâu albastru).

A fost o zi memorabilă, aici în inima dealurilor împădurite, într-un sat vechi de secole (din sec. XIV), în care apele curate curg cântând pe drumuri, iar pădurile par a se apleca peste sat să-i țină umbră și să-l ferească!”

Doresc P.C. pr. Aurel Hârșan tot succesul pe care-l merită alături de credincioșii săi din Cacova/Fântânele.

● A apărut anul trecut la Editura „Bunavestire”, cartea Sfântul Isaac Sirul „Cuvinte despre nevointă”, tipărită cu binecuvântarea P.S. Justinian, Episcopul Maraureșului, (Bacău, 1997, 447 pag.). Iată ce scria P.C. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae despre această carte: „Sfântul Isaac se ocupă în mod deosebit de intens cu patru teme capitale, legate însă de o mulțime de altele subordonate acestora: a) importanța nevointelor și a greutăților pentru desăvârșirea omului, temă în care manifestă o înrudire cu Marcu Ascetul; b) importanța smereniei, în a cărei descriere e, poate, cel mai mare maestru; c) rolul cunoșcător al „simțirii”, în care este un predecesor al sfântului Simeon Noul Teolog; d) descrierea insistentă a stării de liniște, strâns legată cu cea a rugăciunii neîntrerupte și a dragostei”.

Despre smerenie Sf. Isaac Sirul zice: „A vorbi despre smerenie înseamnă a vorbi despre Dumnezeu însuși”. „Smerenia e o putere ce îmblânzește fiarele și anulează veninul șerpilor” (Cuv. XX).

„Smerenia e haina lui Dumnezeu”, spune în alt loc.

Este o carte minunată, cu mult conținut interesant pentru cititori. La noi în mănăstiri a fost o carte de căpătâi pentru călugării care se formau acolo. Iată de ce Sfântul Isaac Sirul a constituit, prin lucrările sale, dintru început pentru noi românii un eveniment extraordinar, pentru că prin el propriu-zis, și prin alți mari sfinți părinți, noi am stat în legătură cu Sfinții cei mari ai spiritualității ortodoxe.

Cartea aceasta constituie, fără îndoială, o carte de temelie și astăzi pentru cei care îmbrățișează viața monahală. Pentru că de toate se găsește în ea: despre felurile virtuților, despre lepădarea de lume, despre credință și smerenie, despre privegherea în timpul nopții, despre rugăciunea cea curată, despre metanii și, cu alte cuvinte, ea cuprinde tot atâtea metode de auto-cunoaștere și de verificare a sinelui fiecăruia. Viața monahală fără toate acestea nici nu e posibilă astăzi.

Deci, cei ispiți azi de viața monahală să o citească și să-și facă din ea, asemenea celor din trecut, cărarea lor duhovnicească.

● Sub titlul „Coroana contra seceră și ciocanul” Arthur Gould Lee publică Povestea Regelui Mihai al României, traducere din engleză de Maria Bica, lucrare coordonată de Sorin Antohi. (Editura Humanitas, București, 1998, 318 pag.). Este o carte cu conținut istoric, dar iată ce ni se spune:

„Pentru cititorul român, Povestea Regelui Mihai scrisă de Arthur Gould Lee va fi o surpriză. Nici studiu de istorie, nici roman, cartea îmbină calitățile ambelor genuri: este chiar o... poveste, însă una adevărată, spusă cu simplitate și evidentă simpatie pentru personajul principal, dar nicidecum lipsită de obiectivitate. Nota aceasta aparte provine din împrejurările în care s-a născut cartea. Autorul — vicemaresal de aviație britanic și scriitor — l-a cunoscut pe Regele Mihai în 1944, când a venit la București ca membru al Comisiei de Control a Armistițiului: îi va lega o lungă prietenie, precipitată de răsturnările politice din România și întărită de pasiunea comună pentru pilotaj. În 1948, autorul discută în detaliu cu Regele și Regina Mamă aflați în exil, ceea ce va deveni substanța cărții de față. Cunoaște astfel poziția lor față de evenimentele istorice din România anilor 1940—1948 și are acces la informații de culise care le completează pe cele diplomatice și confirmă situația din țară, știută direct de autor.

Versiunea creditabilă a biografiei private și a carierei politice a Regelui Mihai, cartea lui Arthur Gould

Lee este citată adesea de istoricii occidentali ai perioadei postbelice”.

Cartea lui Arthur Gould Lee este una din cărțile ce se voiește a apăra poziția, dacă poate sau nu aceasta, e o problemă istorică. Noi vom lăsa să se pronunțe istoria.

● Editura „Humanitas” scoate o carte foarte interesantă: „322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea”, cu o prefață de Gabriel Liiceanu, (București, 1997, 124 pag.). Nu e o carte de demonstrație. E o carte în care gândurile lui Petre Țuțea sunt prinse pe scurt, ca pentru un om care nu a avut timpul să și le scrie pe toate. Sunt toate foarte interesante: „Libertatea e partea divină din el” (din om), spune Țuțea la litera L. Sau, iată, să dăm la întâmplare doar o vorbă tipărită la litera O: „Originali, vorba lui Heidegger, nu sunt decât idioții. Altminteri doar Dumnezeu e original, iar Aristotel nu e original, că nu face decât să descrie opera lui Dumnezeu. Dar Aristotel, nu încapă îndoială, e un geniu, pentru că descrie genial opera lui Dumnezeu” (pag. 79).

Este o carte destul de interesantă și cugetările pe care le cuprinde sunt parcă cugetări de pe marginea mormântului. Așa le și vede Petre Țuțea, ca fiind lucrări ale unei minți care așteaptă să moară. Avea, de altfel, o vârstă destul de înaintată când a scris toate acestea.

Cartea se recomandă oricărui cititor modern care vrea să fie la nivelul întrebărilor din vremea noastră.

● Merită să fie citită cu mare atenție cartea lui Michel Foucault, „A supraveghea și a pedepsi”, „Nașterea închisorii”. Traducerea din franceză și note de Bogdan Ghiu, cu o bogată prefață de Sorin Antohi. Cartea este editată cu sprijinul: Central European University Press și al Fundației Soros pentru o societate deschisă. (Editura „Humanitas”, 1997, București, 445 pag.). Iată ce ne spune Sorin Antohi despre această carte: „A supraveghea și a pedepsi” a avut la apariție un ecou comparabil cu lucrarea din 1972 a lui Delaune și Gauttari, Anti-Oedipe, iar chestiunea puterii a înlocuit în analiza societăților moderne tema marxistă a exploatarei. Treptat, s-au constituit o vulgată Foucault, un efect Foucault, care cunosc versiuni destul de diferite în diverse culturi. [...] Receptarea și posteritatea lui Foucault sunt idiosincretice și contextuale: există un Foucault „francez”, unul „italian”, unul „anglo-american”, unul „feminist”, cum începe să se profileze și unul „românesc” [...] Ca afirmație generală, se poate considera că Foucault a fost în genere primit cu ostilitate în mediile profesionale care se simțeau vizate mai direct de critica sa. [...] Aceste reacții, în fond previzibile, erau potențate de dificultatea de a-l încadra pe Foucault într-un curent clar, într-o coterie științifică, în vreo rețea a cunoașterii-putere. Era el istoric? Era psihiatru? Era criminolog? Era filozof? Și așa mai departe: polemici oțioase, la limită stupide, fiindcă este știut că impactul cel mai mare asupra evoluției științei îl au întotdeauna marginalii, inclassabili, rebelii. La douăzeci de ani de la apariție „Surveiller et punir” este o carte esențială pentru științele omului și societății, prezentă în bibliografiile mai multor discipline, citită în maniere diferite”.

Merită citită fiindcă e plină de învățături.

● Asociația Filantropică Creștină „Christiana”, a tipărit cartea Părintelui Amédée Hollier, dr. Dominique Megglé „Monahul și Psihiatrul — Convorbiri despre fericire”. Traducerea aparține Sorei Eugenia Clad. Prefața este semnată de Pr. prof. dr. Vasile Mihoc, iar Cuvântul înainte de dr. D. Megglé (București, 1997, 180 pag.).

Dintre autori, Părintele Amédée Hollier este călugăr cistercian la Briquebec. Acolo este audiat de foarte mulți tineri care-i solicită sfaturi. I se mai zice „turbo-călugărul”, pentru modul cum știe să pună și să dezlege problemele mari ale existenței. El avea 82 de ani la scrierea cărții.

Dr. Dominique Megglé are 41 de ani, este căsătorit, și este tată a șase copii. Este medic psihiatru la Spitalul militar din Toulon, președinte al Institutului Milton H. Erickson Mediteranee și specialist în terapii de scurtă durată.

„Această carte este rodul întâlnirii a doi oameni care, de n-ar avea același gust pentru aventura umană, ar putea fi cu totul diferiți, unul fiind călugăr și celălalt psihiatru. Cufundați, primul în singurătatea mănăstirii, celălalt în trepidanta activitate lumească, iată-i acum confruntându-și ideile despre omul de astăzi și suferințele care îl macină. În centrul acestui dialog se află problema sensului vieții umane, atât de grea și greu de prins, și cea a dezgustului de viață, atât de bine exprimat în obsedantul „la ce bun?”, — o adevărată maladie modernă — care ne subminează de atâtea ori existența. Nu lipsește nici problematica întâlnirii bărbat-femeie și, bineînțeles căutarea fericirii, permanentă și arzătoare preocupare a omului dintotdeauna și de pretutindeni.

Autorii trăiesc și integrează în aventura umană, fiecare în felul său, credința și nădejdea care fac ca viața să fie pasionantă și pasionată. O carte lucidă, tonică, neașteptată”.

Felicitări editorilor și autorilor.

ANTONIE P.